

OBRAČUN I KNJIŽENJE PLAĆA NA PRIMJERU DJEČJEG VRTIĆA

Čulina, Lorna

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:124:495642>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-20**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD

OBRAČUN I KNJIŽENJE PLAĆA NA PRIMJERU
DJEČJEG VRTIĆA

Mentor:

dr. sc. Ivana Perica

Student:

Lorna Čulina, 1171089

Split, rujan 2021.

SADRŽAJ:

1. UVOD	1
1.1. Definicija problema	1
1.2. Cilj rada.....	1
1.3. Metode rada	2
1.4. Struktura rada	2
2. REGULATIVNI OKVIR KNJIŽENJA I OBRAČUNA PLAĆA	3
2.1. Pojmovno određenje plaća.....	3
2.2. Pojam plaće	3
2.3. Minimalna plaća	6
2.4. Načini određivanja plaće.....	7
2.5. Visina plaće	8
2.6. Jednakost plaće	9
2.7. Dokumenti pri isplati plaće.....	10
2.8. Regulatorni okvir knjiženja i obračuna plaća u republici hrvatskoj	11
2.8.1. Obračun i knjiženje plaća	11
2.8.2. Bruto plaća	11
2.8.3. Neto plaća.....	12
2.8.4. Obvezni doprinosi iz plaće	13
2.8.5. Obvezni doprinosi na plaću	14
2.8.6. Porezi iz plaće	14
2.8.7. Obračun poreza i prireza	15
2.8.8. Primjer knjiženja obračuna plaće	16
2.9. Kolektivni ugovor za radnike u predškolskim ustanovama grada Splita	18
2.9.1. Plaća i dodaci na plaću	18
2.9.2. Koeficijent složenosti posla	19
2.9.3. Uvećanje plaće	20
2.9.4. Naknada plaće	20
2.9.5. Naknada za vrijeme bolovanja radnika	21
3. SPECIFIČNOSTI OBRAČUNA I KNJIŽENJA PLAĆA NA PRIMJERU DJEČJEG VRTIĆA	22
4. ZAKLJUČAK	29
LITERATURA	30
SAŽETAK	32

1. UVOD

1.1. Definicija problema

„Promatrajući i analizirajući plaće s računovodstvenog aspekta, kao prvi korak potrebno je definirati računovodstvo kao disciplinu koja zapisuje sve poslovne transakcije i događaje koje su se odvale u određenom poduzeću ili poslovnoj organizaciji.“¹ Zapis poslovnih transakcija u računovodstvu je povijesnog karaktera, iz razloga jer se knjiže isključivo podaci koji su se uistinu i dogodili, odnosno koji se u konačnici mogu i dokazati. Poslovni događaj s računovodstvenog pogleda koji je predmet ovog završnog rada je **obračun i knjiženje plaće** i to na primjeru javne djelatnosti, dječjeg vrtića. Riječ **obračun** prema definiciji znači: „račun izvršen nakon nekog posla ili roka, konačni račun poslovanja [*godišnji obračun*]“². Riječ **knjiženje** prema definiciji označava: „proces prenošenja podataka iz Dnevnika u Glavnu knjigu“³, odnosno predstavlja evidentiranje poslovnih događaja. Prema Zakonu o predškolskom odgoju i obrazovanju „**dječji vrtići** su javne ustanove koje djelatnost predškolskog odgoja obavljaju kao javnu službu.“⁴

„**Plaća** se može definirati kao isplata, odnosno određena naknada koju pojedinac (zaposlenik) prima za obavljanje određenog posla (obavljanje položaja ili radnog mjesta ili za pružanje svojih profesionalnih usluga). Predstavlja prethodno dogovoren i utvrđen ugovorom o radu, fiksni iznos koji se isplaćuje periodično (tjedno, dvotjedno ili mjesečno).“⁵

„S ekonomskog stajališta, plaća je ono što radnik prima zauzvrat za pružanje tvrtke radnom snagom, uslugama i znanjem.“⁶

1.2. Cilj rada

Problem istraživanja rada predstavlja definiranje zakonskog okvira i postupka obračuna i knjiženja plaće, konkretno na primjeru dječjeg vrtića. U odnosu na definirani problem cilj je

¹ D. Gulin, et al., Računovodstvo, Zagreb, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, 2003, str. 11

² Definicija riječi obračun, jezikoslovac.com (Internet): <https://jezikoslovac.com/word/tnfr> [27.08.2021.]

³ Definicija riječi knjiženje, rječnik.com (Internet): <https://www.xn--rjenik-k2a.com/Knji%C5%BEenje> [26.08.2021.]

⁴ Narodne novine (2020.): Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju (Internet): <http://www.propisi.hr/print.php?id=5632> [30.08.2021.]

⁵ Narodne novine (2020.): Zakon o radu, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 127/17., Članak 90

⁶ Narodne novine (2020.): Zakon o radu, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 127/17., Članak 91

prvenstveno prikazati način na koji se plaća knjiži i obračunava, definirati zakonske okvire te kroz primjer objasniti određene stavke obračuna i zakonske okvire.

1.3. Metode rada

Prilikom izrade rada korištene se različite metode, među kojima izdvajamo:

- Metoda analize- „podjela odnosno raščlanjivanje jednog pojma na manje dijelove radi jednostavnijeg objašnjavanja i razumijevanja istog“⁷
- Metoda deskripcije- opisivanje ključnih predmeta, pojava, zakona i sl.
- Metoda studije slučaja- „analiza nekog procesa, događaja ili neke pojave uzimajući jedan predmet kao osnovu za postavljanje hipoteza, odgovaranja na pitanje „kako“ i „zašto“ su se određene situacije/okolnosti/događaji dogodili“⁸

1.4. Struktura rada

Rad je podijeljen na 3 poglavlja. Prvo poglavlje predstavlja uvod gdje su navedeni problemi istraživanja, ciljevi i korištene metode pri istraživanju. Drugo poglavlje definira regulativni okvir knjiženja i obračuna plaća, gdje su stavke obračuna plaće detaljno razrađene, definiran zakonski okvir (Kolektivni ugovor) i navedene su i obrađene specifičnosti obračuna plaće na primjeru dječjeg vrtića. Zadnje poglavlje predstavlja zaključak završnog rada gdje su naglašene najvažnije stavke i zaključci proizašli analizom i razradom rada. Na samome kraju rada je prikazan popis korištene literature, prilozi i sažetak.

⁷ Tkalac Verčić, A., Sinčić Ćorić, D., Pološki Vokić, N. (2010) Priručnik za metodologiju istraživačkog rada, M.E.P., Zagreb

⁸ Ibid.

2. REGULATIVNI OKVIR KNJIŽENJA I OBRAČUNA PLAĆA

2.1. Pojmovno određenje plaća

„Plaća je novčani iznos, koji poslodavac plaća zaposleniku za njegov rad na temelju sklopljenog ugovora o radu.“⁹ S ekonomskog gledišta plaća se definira kao dohodak od rada. Promatramo je s dvije međusobno povezane strane- radnik i poslodavac. Za radnika plaća je zaslužena „nagrada“ za obavljeni rad, izvor sredstava za život i sl. te je njemu u cilju da je što veća. Poslodavcu predstavlja obvezu i trošak, te sukladno time njegova želja je da je što niža.

2.2. Pojam plaće

Pojam plaće preciznije definiramo kao: „novčani primitak, ili primitak u naravi, koji prima osoba u skladu s odrađenim poslom koji je prethodno definiran ugovorom o radu, pravilnikom o radu ili kolektivnim ugovorom, odnosno nekim drugim propisima, i to najčešće u trajanju od mjesec dana“¹⁰.

„Prema podacima hrvatske porezne uprave, primicima po osnovi nesamostalnog rada (plaćom) smatraju se:

1. svi primici koje poslodavac isplaćuje u novcu ili naravi ili daje radniku po osnovi radnog odnosa
2. poduzetnička plaća koja ulazi u rashod pri utvrđivanju poreza na dobit
3. primici (plaća) fizičkih osoba izaslanih na rad u Republiku Hrvatsku po nalogu inozemnog poslodavca u tuzemna društva za rad u tim društvima
4. primici (plaća) članova predstavničkih i izvršnih tijela državne vlasti i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji im se isplaćuju za rad u tim tijelima i jedinicama i/ili
5. naknade plaće osobama koje pružaju njegu i pomoć hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata I. skupine, prema posebnom propisu.“¹¹

U Republici Hrvatskoj plaća se sastoji od osnovne plaće i dodataka na osnovnu plaću.

⁹ Rožman, K., (2019): Blagdani i neradni dani u Republici Hrvatskoj: naknada plaće, (ne)mogućnosti i obveze rada na blagdan, plaćanje rada, Radno Pravo, br. 5

¹⁰ EFOS (2018): Kompenzacijski menadžment, [Internet], raspoloživo na: www.efos.unios.hr/.../wp.../sites/.../8.-Plaće-i-rad-zakonski-propisi-i-regulativa.pptx [03.09.2021]

¹¹Ministarstvo financija, porezna uprava (Internet): https://www.poreznauprava.hr/baza_znanja/Stranice/Placa.aspx [29.9.2021.]

- OSNOVNA PLAĆA – „se utvrđuje na osnovi složenosti poslova radnog mjesta i uvjetima rada. Osnovna plaća za puno radno vrijeme i normalni učinak, predstavlja najniži iznos koji poslodavac mora platiti radniku.“¹² Izračunava se kao umnožak osnovice za izračun plaće i koeficijenta složenosti poslova radnog mjesta.
- DODACI- dodatak za radni staž, za prekovremeni rad, otežane uvjete rada, rad u smjenama, rad nedjeljom i praznikom, noćni rad, dodatak za uspješnost na radu i dr. “Osim dodataka utvrđenih na temelju zakonskih propisa, poslodavac plaću može uvećati i drugim dodacima kao što su dodaci za racionalizaciju u poslovanju, različiti bonusi, dodaci iz podjele dobiti, dioničke opcije i drugi oblici dioničarstva zaposlenih i sl.”¹³

„Dodaci na osnovnu plaću uključuju primjerice dodatak za:

- radni staž,
- prekovremeni rad,
- otežane uvjete rada,
- rad u smjenama,
- rad nedjeljom i praznikom,
- noćni rad, i
- uspješnost na radu.“¹⁴

Osim dodataka koji su utvrđeni zakonskim propisima, poslodavci mogu plaću uvećati i drugim dodacima, kao što su primjerice dodaci za racionalizaciju u poslovanju, različiti bonusi, dodaci iz podjele dobiti, dioničke opcije i drugi oblici dioničarstva zaposlenih.

Bruto plaća je iznos koji poslodavac isplaćuje radniku. Sadrži sve pojedine doprinose iz osnovice, kao i same iznose poreza i prireza na dohodak.

Neto plaća je iznos koji zaposlenik dobiva na račun. Poslodavac je dužan od bruto plaće odbiti određeni dio novca, odnosno dužan je napraviti obračun plaće. Na taj način dolazi do određenog iznosa novca kojeg je dužan uplatiti na račun zaposlenika.

- „Temeljem Zakona o obveznim odnosima (NN 93/14, 127/17, 98/19), poslodavac je obavezan u radnom odnosu radniku dati posao te mu za obavljeni rad isplatiti

¹² Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2021. Pristupljeno 27. 8. 2021. <<http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=48550>>.

¹³ Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2021. Pristupljeno 27. 8. 2021. <<http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=48550>>.

¹⁴ Lukač D., (2020): Financije, pravo i porezi, Plaća i dodaci na plaću br. 7/20

plaću, a radnik je obavezan prema uputama koje poslodavac daje u skladu s naravi i vrstom rada, osobno obavljati preuzeti posao (čl. 7. st. 1. ZOR).¹⁵

- „Plaća se isplaćuje nakon obavljenog rada, ako kolektivnim ugovorom ili ugovorom o radu nije drukčije određeno, plaća i naknada plaće za prethodni mjesec isplaćuju se **najkasnije do petnaestog dana u idućem mjesecu** (čl. 92. st. 3. ZOR). „¹⁶
- „**Neisplata plaće u Hrvatskoj je kazneno djelo**, a neizdavanje obračuna neisplaćene plaće jedan je od najtežih prekršaja poslodavca za koji je propisana kazna do 100.000 kuna. Kazneni zakon (NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19) odredbom čl. 132. propisuje da će se poslodavac (direktor društva ili obrtnik) kazniti kaznom zatvora do 3 godine, ako ne isplati dio ili cijelu plaću jednom ili više radnika, ako ne daje podatke ili daje netočne podatke za određivanje plaće i na taj način je ne isplaćuje ili isplaćuje djelomično. Poslodavac neće biti kažnjen za neisplatu plaće samo ako je do neisplata plaće došlo zbog opravdanih razloga - nemogućnosti raspolaganja financijskim sredstvima na računu poslodavca ili nedostatka financijskih sredstava na računu poslodavca koji nisu nastali s ciljem izbjegavanja isplate plaće.“¹⁷

Klasifikacija plaće- plaću klasificiramo s obzirom na krajnji način utvrđivanja:

1. Plaćanje po komadu- temelji se na „broju komada što ih je pojedini radnik proizveo u jedinici vremena“¹⁸
2. Plaćanje po vremenu- „predstavlja sustav plaćanja u kojemu je pojedini radnik plaćen isključivo za vrijeme provedeno na radu, i to bez obzira na ostvareni učinak“¹⁹
3. Plaćanje prema doprinosu- se „temelji na njegovoj individualnoj uspješnosti, odnosno na rezultatima rada“²⁰

¹⁵ Internetska stranica Pravna klinika (Internet): <https://radnickaprava.org/tekstovi/pravna-klinika/pravna-klinika-neisplata-place-u-hrvatskoj-je-kazneno-djelo> [29.09.2021.]

¹⁶ Ibid.

¹⁷ Ibid.

¹⁸ Grupa autora (2015): *Obračun plaća, nadoknada, drugog dohotka uz prikaz u JOPPD – u, RRIF – plus*, Zagreb., str. 241

¹⁹ Ibid.

²⁰ *Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje*. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2021. Pristupljeno 29. 8. 2021. <<http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=48550>>.

2.3. Minimalna plaća

„Minimalna plaća je najniži mjesečni iznos bruto plaće koji radniku pripada za rad u punom radnom vremenu. Pravo na minimalnu plaću imaju svi radnici koji rade u Republici Hrvatskoj, neovisno o sjedištu ili registraciji poslodavca.“²¹ U ukupni iznos minimalne plaće ne ulaze povećanja plaće koja pripadaju radniku (npr. dodaci za prekovremeni rad i sl.) Minimalna plaća propisana je Zakonom o minimalnoj plaći. Prema podacima danim na stranici isplate.info, „dana 29.10.2020. Vlada RH donijela je uredbu o povećanju minimalne plaće za 2021. godinu.

- Minimalna bruto plaća za 2021. godinu iznosi 4.250,00 kn.
- Minimalna neto plaća za 2021. godinu iznosi 3.400,00 kn.

U 2021. godini neto minimalna plaća je veća za 150 kn u odnosu na 2020. godinu.“²²

Prema čl. 92. st. 4. Zakona o radu, pod minimalnom plaćom definira se bruto plaća koja sadržava doprinose za mirovinsko osiguranje, porez na dohodak i prirez te neto plaća.

U nastavku teksta, na slici 1., prikazano je kretanje minimalne bruto plaće od 2010. do 2021. godine.

Slika 1. Minimalna bruto plaća od 2010. do 2021. godine

Izvor: isplate.info

²¹ Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2021. Pristupljeno 27. 8. 2021. <<http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=48550>>.

²² Minimalna bruto plaća (Internet), raspoloživo na: <https://isplate.info/> [29.08.2021].

2.4. Načini određivanja plaće

Plaća se određuje na nekoliko načina koji se reguliraju zakonima i drugim propisima, pravilniku o radu, ugovorom o radu, kolektivnim ugovorom, te sporazumom radničkog vijeća i poslodavca.

Osnovni načini određivanja plaća:

1. Zakoni i drugi propisi
2. Kolektivni ugovor
3. Pravilnik o radu
4. Ugovor o radu
5. Sporazum radničkog vijeća i poslodavca

Prvim načinom određivanja plaće (zakonima i propisima) koristi se u državnim službama, „a državni službenik ima pravo na plaću i druga materijalna prava prema uvjetima koji su prethodno utvrđeni.“²³

Kolektivni ugovor je sporazum između predstavnika radnika i predstavnika poslodavaca koji je nastao kao rezultat kolektivnog pregovaranja, najčešće u pisanom obliku. Specifičan je iz razloga što ne obavezuje samo osobe koje su ga sklopile već i članove skupina koje oni predstavljaju. Što se tiče određivanja plaće kolektivnim ugovorom, „poslodavac kojega obvezuje kolektivni ugovor ne smije zaposleniku obračunati i isplatiti plaću manju nego što je to ugovorom određeno.“²⁴

Kod određivanja plaća pravilnikom o radu, važno je za naglasiti kako „poslodavcima koji zapošljavaju više od 20 zaposlenika nalaže da se primarne osnove i mjerila utvrde pravilnikom o radu.“²⁵ Kada se plaća određuje ugovorom o radu, sklapaju je poslodavac i radnik i to u bruto iznosu prema čl. 92. st. 4. Zakona o radu, te u „kod onih poslodavaca koji zapošljavaju 20 i manje zaposlenika, a uz sve druge važne stavke mora sadržavati i stavke o osnovnoj plaći, dodacima na plaću, te razdobljima isplate plaće.“²⁶ Ako poslodavac ne primjenjuje sve prethodno navedene stavke, on krši zakon.

²³ *Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje*. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2021. Pristupljeno 27. 8. 2021. <<http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=48550>>.

²⁴ *Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje*. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2021. Pristupljeno 27. 8. 2021. <<http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=48550>>.

²⁵ Narodne novine (2020.): Zakon o radu, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 127/17., Članak 90

²⁶ Ibid., Članak 90.

Važno za definirati je pojam „primjerena plaća“, „to je iznos novca koji je poslodavac dužan isplatiti zaposleniku ukoliko plaća nije uređena kolektivnim ugovorom, odnosno pravilnikom o radu, a ako sam ugovor o radu ne sadrži dovoljno informacija temeljem kojih bi se iznos plaće mogao urediti. Prethodno navedeni termin također obuhvaća i iznos novca koji se isplaćuje redovito, i to za jednaki rad.“²⁷

2.5. Visina plaće

Visina plaće, drugim riječima cijena rada, pod utjecajem je unutarnjih i vanjskih čimbenika. Čimbenici koji utječu na cijenu rada su:

- Složenost posla
- Radni doprinosi
- Tržište rada
- Sindikati

Složenost posla definirana je znanjem i iskustvom zaposlenika koji su potrebni da bi on obavio potreban posao, odnosno čine je odgovornost, fizički i umni napor kojem je radnik izložen, te danim uvjetima rada.

Radni doprinosi predstavljaju ukupan učinak i uspješnost, te se na temelju provedbe istih određuje stimulatívni dio cijene rada. Ako je uspješnost radnog učinka veća, samim time je i stimulacija viša te obrnuto. Treći čimbenik predstavlja tržište rada koji utvrđuje koliko određeno radno mjesto ili radna skupina nude novčanih iznosa.

Sindikati su organizacije radnika i službenika. Imaju mogućnost da traže povećanje plaće članova koje predstavljaju ali samo ako smatraju da su njihovi članovi oštećeni s aspekta sustava nagrađivanja.

Također, bitan vanjski čimbenik koji uvelike oblikuje visinu plaće je tržišno natjecanje (odnos između potražnje za radom i ponude radnih mjesta).

Visina plaće različitih radnih mjesta nije jednaka, odnosno svaki rad nije jednako plaćen iz razloga što svaki posao je karakterističan sam po sebi. Iziskuje različite fizičke i psihičke sposobnosti, svaki rad nije jednako složen. Sukladno tome utvrđuje se i konačna visina plaće.

²⁷ Narodne novine (2020.): Zakon o radu, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 127/17., Članak 91

2.6. Jednakost plaće

Diskriminacija je zabranjena kod svih prava iz radnog odnosa, uključujući i plaću. U „slučaju diskriminacije zaposlenici imaju pravo tražiti naknadu štete, a dodatno je utvrđena i obveza isplate jednake plaće ženama i muškarcima koji obavljaju jednaki rad ili rad jednake vrijednosti, iako bi ponašanje suprotno tome nedvojbeno upućivalo na diskriminaciju na temelju spola“²⁸. "Jednak rad, odnosno rad jednake vrijednosti, obavljaju dvije osobe različitog spola, i to samo ako:

- obavljaju isti posao u istim ili sličnim uvjetima rada, ili bi mogle jedna drugu zamijeniti u poslu koji obavljaju,
- rad koji jedna od osoba obavlja slične je naravi, i to kao rad koji obavlja druga osoba, a razlike između obavljenog posla i uvjeta u kojima je obavljen ne postoje, ili se pojavljuju toliko rijetko da ne utječu na narav posla u cijelosti, i
- rad koji obavlja jedna osoba jednake je vrijednosti radu koji obavlja druga osoba, i to ako se u obzir uzmu određeni kriteriji (stručna sprema, vještine, odgovornost, uvjeti rada i sl.)“²⁹

Danas se jednakosti plaće daje uvelike na važnosti i značaju, većinski iz razloga što se smatra iz više stajališta da žene primanju manju cijenu rada (plaću) nego muškarci, što je popraćeno dokazima mnogih statističkih izvješća.

²⁸ Narodne novine (2017): Zakon o radu, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 127/17., Članak 91

²⁹ Dražić Lutilsky, I. (2015): Računovodstvo poreza, Ekonomski fakultet u Zagrebu, Zagreb., str. 142 – 143

2.7. Dokumenti pri isplati plaće

Temeljni dokumenti koji se koriste prilikom isplate plaće su platna lista, nalozi za plaćanje i JOPPD obrazac (jedinствeni obrazac o primicima, porezu na dohodak i prirezu te doprinosima za obvezna osiguranja).

- Nalozi za plaćanje- nalog uplatitelja ili primatelja uplate kojim se traži da pružatelj platnih usluga izvrši platnu transakciju. Kako bi u potpunosti bila moguća uplata poreza, prireza i doprinosa na zakonom propisane uplatne žiro – račune, potrebno je prvenstveno ispuniti naloge za plaćanje
- „Platna lista- platna lista je osnova plaćanja te predstavlja fakturu plaćanja. Na temelju nje se može provesti ovrha. Sastoji se od sljedećih kategorija:
 - podaci o zaposleniku,
 - podaci o poslodavcu, razdoblje odnosno mjesec za koji se isplaćuju plaće ili naknada plaće,
 - podaci o ostvarenim satima rada i drugi podaci od kojih ovisi svota plaće ta svota plaće po tim osnovama,
 - podaci o satima za koje radnik ostvaruje pravo na naknadu plaće i svota te naknade,
 - podaci o ostalim primicima koji se ne vežu za sate rada, podaci o obračunu javnih davanja (doprinosi iz plaće i porez na dohodak uz prirez), • podaci o neto plaći, ovrsi i obustavama, i
 - podaci o doprinosima na plaću“³⁰
- JOPPD obrazac- predstavlja izvješće o primicima, porezu na dohodak i prirezu te doprinosima za obvezna osiguranja. Skraćeni naziv naglašava da se radi o obrascu koji je jedinstven u kojem se prikazuje i povezuje više različitih podataka. Na temelju „Pravilnika o izmjenama i dopunama pravilnika o porezu na dohodak (Narodne novine 79/13) propisan je novi obrazac – Obrazac JOPPD koji se počinje primjenjivati od 01.01.2014. godine.
Zamjenjuje sljedeće obrasce – Obrazac ID, Obrazac ID-1, Obrazac IDD, Obrazac IDD-1, Obrazac IP i R-Sm.“³¹

³⁰ Friganović, M. (2002): Obračun i nove evidencije plaća, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb., str. 308 – 309.

³¹ Dokumenti pri isplati plaće (Internet) dostupno na: https://www.porezna-uprava.hr/obrazac_joppd/Stranice/default.aspx [29.08.2021.]

2.8. Regulatorni okvir knjiženja i obračuna plaća u republici hrvatskoj

„Računovodstvena regulativa označava pravila, propise, uredbе, načela i standarde za vođenje poslovnih knjiga, sastavljanje financijskih izvještaja, vrednovanje ili, uopće, propisivanje računovodstva.“³²

„Računovodstvena regulativa u Hrvatskoj definirana je:

1. Zakonom o računovodstvu (ZOR)
2. Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja (HSFI)
3. Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI) i Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS)
4. Računovodstvenim politikama“³³

2.8.1. Obračun i knjiženje plaća

„Dužnost svakog poslodavca je da prilikom isplate plaće zaposleniku uruči i njegov obračun plaće za protekli mjesec, tj. za mjesec za koji prima plaću. Ukoliko poslodavac ne isplati plaću na dan dospelosti, u tom slučaju je dužan uručiti obračun iznosa koji je bio dužan isplatiti do kraja mjeseca u kojem je dospjela isplata plaće.“³⁴

2.8.2. Bruto plaća

Zasnivanje radnog odnosa također predstavlja i „zasnivanje statusa osiguranika prijavom u mirovinsko i zdravstveno osiguranje, i to temeljem radnog odnosa, a cilj je ostvarivanje plaće kao naknade za rad.“³⁵ Plaća je određena ugovorom o radu između zaposlene osobe i poslodavca. Ugovorena je u bruto svoti prema Zakonu o radu. Tako ugovorena i definirana plaća je temelj za temelj za obračun doprinosa i ostvarivanje prava iz socijalnih osiguranja.

Bruto plaća predstavlja iznos koji je poslodavac dužan isplatiti radniku, ali taj iznos ne ide direktno radniku na račun. Dio tog iznosa se raspolaže na³⁶:

- Buduću mirovinu zaposlenika
- Lokalnoj zajednici u kojoj zaposlenik živi

³² Aljinović Barać, Ž. Vježbe 1, Računovodstvo, Ekonomski fakultet Split, Split, akad.god.2006/2007

³³ Aljinović Barać, Ž. Vježbe 1, Računovodstvo, Ekonomski fakultet Split, Split, akad.god.2006/2007

³⁴ Friganović, M. (2002): Obračun i nove evidencije plaća, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb., str. 308.

³⁵ Narodne novine (2017): Zakon o radu, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 127/17., Članak 91.

³⁶ Ibidem., str. 30

- Državi

2.8.3. Neto plaća

Riječ neto, gledajući s ekonomskog aspekta, predstavlja „čisti dio, ostatak, koji ostaje od nečega nakon svih odbitaka“³⁷

Neto plaća predstavlja onaj iznos koji preostaje kada se od ukupne (bruto plaće) oduzmu svi porezi, prirezi i doprinosi. Stoga, neto plaća ovisi o visini ugovorene bruto plaće. Osim navedenih stavki neto plaća ovisi i o poreznim olakšicama koje radnik obavljanjem radnog procesa ostvaruje.

BRUTO PLAĆA- doprinosi za mirovinsko osiguranje – porez i prirez = **NETO PLAĆA**

Važno za napomenuti je da se prema važećim zakonima iz ukupne bruto plaće radnika izdvajaju i doprinosi za mirovinsko osiguranje a „umanjena bruto plaća umanjuje se još i za osobni odbitak, odnosno poreznu olakšicu radnika i njegovih uzdržavanih članova obitelji, ali i za porezne olakšice kao što su kupnja stana, plaćanje životnog osiguranja, dopunskog zdravstvenog osiguranja.“³⁸ Osim navedenih, bruto plaću ,mogu umanjiti i stavke kao što su kupnja stana, plaćanje životnog osiguranja, dopunskog zdravstvenog osiguranja i sl. Kada se u obzir uzmu prethodno navedene stavke, na posljertku se izračunava i porezna osnovica na kojoj se obračunavaju porezi i prirezi.

Primjer:

- Ako zaposlenik ima ugovoreni kredit i samostalno ga otplaćuje neto plaća se otplaćuje na sljedeći način:

BRUTO PLAĆA- doprinosi za mirovinsko osiguranje- porez i prirez = **NETO PLAĆA** – krediti = **NETO PLAĆA ZA ISPLATU RADNIKU**

- Ako zaposlenik ima ugovoreno da mu se od ukupne neto plaće oduzima i naknada za dopunsko osiguranje
- **BRUTO PLAĆA** - doprinosi za mirovinsko osiguranje- porez i prirez= **NETO PLAĆA** – dopunsko osiguranje= **NETO PLAĆA ZA ISPLATU RADNIKU**

³⁷ Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2021. Pristupljeno 29. 8. 2021. <<http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=43508>>.

³⁸ Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2021. Pristupljeno 29. 8. 2021. <<http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=43508>>.

2.8.4. Obvezni doprinosi iz plaće

Doprinosi predstavljaju „financijski instrumenti i davanja koja idu nekoj državi, i to kako bi mogla osigurati novčana sredstva za određene javne rashode“³⁹. Također, mogu se definirati kao određeni „nameti“, tj. predstavljaju posebnu vrstu poreza koji se naplaćuju iz bruto plaće zaposlenika (predstavljaju „porezni teret“).

„U pravilu, osnovica za doprinose je zapravo plaća određena:

- Ugovorom o radu
- Pravilnikom o radu
- Kolektivnim ugovorima
- Ostalim internim aktima poslodavca“⁴⁰

No, postoje situacije u kojima naknada plaće padne ispod najniže osnovice za plaćanje doprinosa ili je moguća situacija gdje je ugovorena plaća veća od najviše mjesečne osnovice za plaćanje doprinosa. Kada je riječ o takvim scenarijima, treba paziti na određena ograničenja vezana za osnovicu za obračun doprinosa iz plaće, odnosno treba obračunati sve doprinose na propisanu najvišu ili najnižu mjesečnu osnovicu.

Doprinosi iz plaće se smatraju **izdatkom radnika** i one smanjuju osnovicu poreza na dohodak. Prema čl. 19. Zakona o doprinosima za obvezna osiguranja⁴¹ „obveznik doprinosa iz plaće, pod kojim se smatra doprinos za mirovinsko osiguranje (I. i II. stup) je radnik. Stope obveznih doprinosa iz plaće iznose za prvi mirovinski stup 15%, a za drugi stup 5%.“⁴²

³⁹Obračun doprinosa kod plaća, [Internet], raspoloživo na: <https://isplate.info/teme.aspx?idte=10>, [04.09.2021]

⁴⁰ Ibid.

⁴¹ Narodne novine (2020.): Pravilnik o doprinosima, Narodne novine d.d. Zagreb br. 02/09

⁴² Turković-Jarža, L., Plaće i doprinosi u 2017. godini, RRiF br. 1, 2017., str. 16

2.8.5. Obvezni doprinosi na plaću

Doprinosi na plaću su **obaveza poslodavca**. Rok do kojeg se moraju isplatiti je na dan isplate plaće. Postoje iznimne situacije u kojima poslodavac nije u mogućnosti isplatiti plaću (tj. nije u mogućnosti isplatiti ostali oporezivi dio primitak od nesamostalnog rada.

Prema članku 24. stavak 2. Zakona o doprinosima za obvezna osiguranja, „doprinosi dospijevaju na naplatu posljednjeg dana u mjesecu za plaću prethodnog mjeseca. Stope obveznih doprinosa na plaću iznose 15% za doprinos za obvezno zdravstveno osiguranje, 1,7% za doprinos za zapošljavanje te 0,5% za doprinos za zdravstveno osiguranje zaštite zdravlja na radu.“⁴³

2.8.6. Porezi iz plaće

Porezi su „obvezna davanja koja bez izravne i trenutačne protuusluge država uzima od osoba i poduzeća, i to iz razloga da bi pomoću prikupljenog novca financirala javne rashode.“⁴⁴ Predstavljaju jedan od najznačajnijih oblika prikupljanja prihoda u svakoj državi.

Prema čl. 24. st. 2. Zakona o porezu na dohodak, „predujam poreza na dohodak od nesamostalnog rada obračunava se od porezne osnovice koju čini svota svih primitaka od nesamostalnog rada ostvarenih tijekom jednog mjeseca, smanjena za izdatke, pod kojima se smatraju doprinosi iz plaće (doprinos za mirovinsko osiguranje I. stup i II. stup.) i smanjen za svotu mjesečnoga osobnog odbitka. Prema čl. 24. st. 3. Zakona o porezu na dohodak⁴⁵, „porez se utvrđuje na sljedeći način, nakon smanjenja plaće za doprinose iz plaće i osobni odbitak, porez se obračunava tako da se na dio porezne osnovice do 17.500,00 kn primjenjuje stopa od 24 % , a na ostatak porezne osnovice primjenjuje stopa od 36 %.“⁴⁶

- OSOBNI ODBITAK- čini neoporezivi dio dohotka koji služi za „pokrivanje egzistencijalnih minimuma“. Osobni odbitak poreznog obveznika je neoporezivi dio dohotka.
- osnovni „osobni odbitak iznosi 3.800,00 kuna (kn), a osnovica prema kojoj se utvrđuje osobni odbitak za djecu i druge uzdržavane članove obitelji iznosi 2.500,00 kn“⁴⁷
- „To znači da se svota osobnog odbitka za uzdržavane članove obitelji izračunava s primjenom propisanih faktora na osnovicu od 2.500,00 kn. Djecom se u smislu čl. 14.

⁴³ Narodne novine (2020.): Pravilnik o doprinosima, Narodne novine d.d. Zagreb br. 02/09

⁴⁴ Ibidem., str. 125

⁴⁵ Narodne novine (2020): Zakon o porezu na dohodak, Narodne novine d.d. Zagreb br. 115/16

⁴⁶ Pravilnik o porezu na dohodak, Narodne novine br. 01/17

⁴⁷ Ibidem., Članak 14.

st. 5. Zakona o porezu na dohodak smatraju djeca koju roditelji, posvojitelji, udomitelji i skrbnici uzdržavaju.“⁴⁸

- Isto tako, djecom se smatraju i djeca nakon završenoga redovitog školovanja, pa sve do prvog zapošljavanja.
- „Uzdržavanim se članovima obitelji smatraju:
 - bračni drug,
 - roditelji poreznog obveznika,
 - djeca nakon prvog zaposlenja, i
 - punoljetne osobe kojima je porezni obveznik imenovan skrbnikom prema posebnom zakonu.“⁴⁹
 - „osobama s invalidnošću smatraju se fizičke osobe, porezni obveznik i uzdržavani članovi njegove uže obitelji te uzdržavana djeca kojima je rješenjem donesenim prema propisima o mirovinskom osiguranju, zaštiti vojnih i civilnih invalida rata, socijalnoj skrbi, odgoju i obrazovanju te prema drugim posebnim propisima utvrđena invalidnost ili tjelesno oštećenje“⁵⁰

2.8.7. Obračun poreza i prireza

OBRAČUN POREZA- Prema čl. 24. st. 3. Zakona o porezu na dohodak, porez se utvrđuje na sljedeći način: „nakon smanjenja plaće za doprinose iz plaće i osobni odbitak, porez se obračunava tako da se na dio porezne osnovice do 17.500,00 kn primjenjuje stopa od 24 % , a na ostatak porezne osnovice primjenjuje stopa od 36 %.“⁵¹

OBRAČUN PRIREZA- „Obveznicima poreza na dohodak sa svoga područja predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave može svojom odlukom propisati plaćanje prireza porezu na dohodak i to na sljedeći način:

- općina po stopi do 10%,
- grad s manje od 30.000 stanovnika po stopi do 12%,
- grad s više od 30.000 stanovnika po stopi do 15%.“⁵²

⁴⁸ Ibid. čl., 14., st. 5.

⁴⁹ Ibid., Članak 14.

⁵⁰ Ibid., čl. 15

⁵¹ Ibid., čl. 24., st. 3.

⁵² Narodne novine (2020.): Zakon o lokalnim porezima, Narodne novine d.d. Zagreb br. 115/16., čl. 21

Prerez također dopijeva na naplatu prilikom isplate plaće zaposlenicima.

2.8.8. Primjer knjiženja obračuna plaće

Obračun plaće je proces kojeg čine sjedeće ključne stavke: doprinosi, osobni odbitak, porezne osnovice, porezne stope, olakšice, prerez porezu na dohodak i sl. Obračun dijelimo na razred 2 (kratkoročne obveze) i razred 4 (troškovi). Kratkoročne obveze su sve obveze čiji je rok dospijeca kraći od jedne godine. „Trošak je novčani iznos upotrijebljenih resursa koji su korišteni u svrhu postizanja određenih ciljeva ili ostvarivanja učinka.“⁵³ U nastavku teksta, na slici 2. i 3., prikazan je primjer knjiženja obračuna plaće.

KONTO	NAZIV KONTA	OPIS KNJIŽENJA	DUGUJE	POTRAŽUJE
2300	Obveze za neto plaće	Plaća za 12/16		10.000,00
420	Neto plaće i nadoknade	Plaća za 12/16	10.000,00	
2410	Obveze za porez na dohodak	Plaća za 12/16		1.008,00
2411	Obveze za prerez	Plaća za 12/16		141,12
421	Troškovi doprinosa porez i prerez	Plaća za 12/16	1.149,12	
2420	Doprinos za MO (I. stup)	Plaća za 12/16		1.500,00
2421	Doprinos za MO (II. stup)	Plaća za 12/16		500,00
422	Troškovi doprinosa iz plaće	Plaća za 12/16	2.000,00	
2423	Dopr. za zdrav. osig.	Plaća za 12/16		1.500,00
2424	Dopr. za ozljede na radu	Plaća za 12/16		60,00
2426	Dopr. za zapošljavanje	Plaća za 12/16		170,00
423	Doprinosi na plaće	Plaća za 12/16	1.730,00	

Slika 2. Primjer knjiženja obračuna plaće

Izvor: Obveze za plaće, naknade i dodatke uz plaće, Malkoč Ines (rujan 2017.)

⁵³ Perčević H. (2005.). Utjecaj računovodstvenih metoda alokacije troškova proizvodnje na ocjenu profitabilnosti proizvoda (magistarski rad), Zagreb: Ekonomski fakultet Zagreb

Prikaz 1. Primjer knjiženje isplate plaće

420 Trošak neto plaće	2300 Obveze za neto plaće
10.000,00	10.000,00
421 Troškovi poreza i prireza	2410 Obveze za porez na dohodak
1.149,12	1.008,00
422 Troškovi doprinosa iz plaće	2411 Obveze za prirez na dohodak
2.000,00	141,12
423 Troškovi doprinosa na plaće	2420 Doprinos za MO I stup
1.720,00	1.500,00
	2421 Doprinos za MO II stup
	500,00
	2423 Doprinos za zdravstveno osiguranje
	1.500,00
	2424 Doprinos za ozljede na radu
	50,00
	2426 Doprinos za zapošljavanje
	170,00

Slika 3. Primjer knjiženja isplate plaće

Izvor: Obveze za plaće, naknade i dodatke uz plaće, Malkoč Ines (rujan 2017.)

2.9. Kolektivni ugovor za radnike u predškolskim ustanovama grada Splita

Prema čl. 1. Kolektivnog ugovora „utvrđuju se međusobna prava i obveze potpisnika ovog Ugovora, te prava iz rada i temeljem rada radnika u predškolskim ustanovama kojima je osnivač Grad Split.“⁵⁴

Prema čl. 2. Kolektivnog ugovora za radnike u predškolskim ustanovama Grada Splita, pod pojmom poslodavca smatra se Grad Split a pod pojmom radnika smatraju se radnici zaposlenici.

2.9.1. Plaća i dodaci na plaću

Prema čl. 30. Kolektivnog ugovora za radnike u predškolskim ustanovama Grada Splita, „Plaću radnika čini osnovna plaća i dodaci na plaću. Osnovna plaća je umnožak koeficijenta složenosti poslova radnog mjesta na koje je radnik raspoređen i osnovice za izračun plaće, uvećanu za 0,5% za svaku navršenu godinu radnog staža. Osnovica za obračun plaće od 01. srpnja 2021. godine iznosi 5.144,00 kn.“⁵⁵

„Plaća radnika u predškolskoj ustanovi ne smije zaostajati za plaćom radnika u osnovnom obrazovanju, sukladno čl. 51. stavka 1. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju.“⁵⁶

- Plaća se isplaćuje jedan put mjesečno za prethodni mjesec najkasnije do 15. dana u mjesecu.
- Radnici imaju pravo da sami izaberu banku preko koje će im biti isplaćena plaća
- Poslodavac uručuje pisani obračun plaće
- Poslodavac je obavezan da na temelju pisanog zahtjeva zaposlenika da će s radnikove plaće ustezati sindikalnu članarinu i uplatiti je na račun

⁵⁴ Narodne novine (2020.): Kolektivni ugovor za radnike u predškolskim ustanovama grada Splita, Narodne novine d.d., Zagreb broj 10/97 čl. 30

⁵⁵ Ibid., čl. 30

⁵⁶ Ibid., čl. 30

2.9.2. Koeficijent složenosti posla

Prema čl. 30 Kolektivnog ugovora za radnike u predškolskim ustanovama Grada Splita, određena su sljedeće vrste radnih mjesta i njihov pripadajući koeficijent (u tablici su prikazani samo neki od primjera): ⁵⁷ U nastavku teksta, u tablici 1. su prikazane neke od vrsta radnih mjesta te pripadajući koeficijent.

Tablica 1. vrste radnih mjesta i pripadajući koeficijent složenosti posla

VRSTE RADNIH MJESTA	PRIPADAJUĆI KOEFICIJENT
RADNA MJESTA I VRSTE za koje je opći uvjet visoka stručna sprema	
1. STRUČNI SURADNIK PEDAGOG	1,6935
2. STRUČNI RADNIK (početnik, bez položenog stručnog ispita)	1,4635
3. ODGOJITELJ	1,6935
4. ODGOJITELJ (početnik, bez položenog stručnog ispita)	1,4635
5. TAJNIK	1,6935
6. VODITELJ RAČUNOVODSTVA	1,6935
RADNA MJESTA II VRSTE za koje je opći uvjet viša stručna sprema	
1. TAJNIK	1,4534
2. VODITELJ RAČUNOVODSTVA	1,4534
3. ODGOJITELJ	1,4534
4. ODGOJITELJ (bez položenog stručnog ispita)	1,3535
5. ZDRAVSTVENI VODITELJ	1,4534
RADNA MJESTA III VRSTE za koje je opći uvjet srednja stručna sprema	
1. ODGOJITELJ (medicinska sestra)	1,3434
2. TEHNIČKO OSOBLJE	1,1235
3. KUHARICA	1,1235
4. ADMINISTRATOR	1,1235
5. GLAVNA KUHARICA	1,1235
6. MEDICINSKA SESTRA	1,3035
RADNA MJESTA IV VRSTE za koje je opći uvjet niža stručna sprema	
1. SPREMAČICA	0,8335
2. PRALJA- ŠVELJA	0,8335

Izvor: Kolektivni ugovor za radnike u predškolskim ustanovama grada Splita

⁵⁷ Narodne novine (2020.): Kolektivni ugovor za radnike u predškolskim ustanovama grada Splita, Narodne novine d.d., Zagreb broj 10/97 čl. 30

2.9.3. Uvećanje plaće

Prema čl. 32 Kolektivnog ugovora za radnike u predškolskim ustanovama grada Splita „osnovna plaća radnika uvećat će se:

- Za rad noću 50%
- Za prekovremeni rad 50%
- Za rad subotom 25%
- Za rad nedjeljom 35%
- Za dvokratni rad s prekidom dužim od 1h 10%
- Za smjenski rad 10%
- Za rad na blagdane i neradne dane utvrđene zakonom, te na rad na Uskrs radnik ima pravo na plaću uvećanu za 150%⁵⁸

2.9.4. Naknada plaće

Prema čl. 34. Kolektivnog ugovora za radnike u predškolskim ustanovama grada Splita, „radnik ima pravo na naknadu plaće kao da je radio ako ne radi zbog:

- Korištenja godišnjeg odmora i to najmanje u visini njegove prosječne mjesečne plaće u prethodna 3 mjeseca, računavajući sva njegova primanja u novcu i naravi koja predstavljaju naknadu za rad
- Plaćenog dopusta
- Državnih blagdana i neradnih dana utvrđenih zakonom
- Prekida rada zbog kojeg je došlo bez njegove krivnje
- Obrazovanja za potrebe sindikalnih vrijednosti
- Obrazovanja, prekvalifikacije i stručnog osposobljavanja na koje ga je uputio poslodavac
- Drugih slučajeva utvrđenih zakonom, kolektivnim ugovorom ili pravilnikom predškolske ustanove.⁵⁹

⁵⁸ Narodne novine (2020.): Kolektivni ugovor za radnike u predškolskim ustanovama grada Splita, Narodne novine d.d., Zagreb broj 10/97 čl. 31

⁵⁹ Ibid. čl. 32

2.9.5. Naknada za vrijeme bolovanja radnika

Prema člancima 35. i 36. Kolektivnog ugovora za radnike u predškolskim ustanovama Grada Splita, radnik ima pravo na naknadu za vrijeme bolovanja: ⁶⁰

„Ako je radnik odsutan s rada zbog bolovanja prvih 42 dana, odnosno za invalide rada prvih 7 dana, pripada mu naknada plaće u visini 85% od osnovice za naknadu plaće koja se utvrđuje prema propisima o zdravstvenom osiguranju, a čini je prosječni iznos radnikove plaće isplaćene u posljednja tri mjeseca prije mjeseca u kojem je nastupilo bolovanje.“

„Ako je radnik na bolovanju zbog ozljede na radu pripada mu naknada u visini 100% od osnovice za naknadu plaće koja se utvrđuje prema propisima o zdravstvenom osiguranju, a čini je prosječni iznos radnikove plaće isplaćene u posljednjih 6 mjeseci prije mjeseca u kojem je nastupilo bolovanje, sukladno Zakonu o obaveznom zdravstvenom osiguranju (NN 80/13, 137/13 i 98/12).“

⁶⁰ Ibid., čl. 35. i 36.

3. SPECIFIČNOSTI OBRAČUNA I KNJIŽENJA PLAĆA NA PRIMJERU DJEČJEG VRTIĆA

U ovom poglavlju završnog rada definirat će se specifičnosti obračuna i knjiženja plaća na primjeru dječjeg vrtića.

Općenito govoreći, dječji vrtić je ustanova kojoj je glavni cilj odgoj i čuvanje predškolske djece. Namjena i cilj su odgoj, briga i čuvanje djece do 6. godine starosti, te priprema za osnovnu školu.

„Uvažavajući suvremene spoznaje o dječjem tjelesnom, intelektualnom, socijalnom, emocionalnom i stvaralačkom razvoju i važnosti kvalitetnih poticaja u zadovoljavanju potreba djeteta, prihvaćena je teorija o predškolskoj ustanovi kao odgojno-obrazovnoj instituciji koja dijete priprema na cjeloživotno učenje.“⁶¹

Podaci za analizu, odnosno razradu ovog poglavlja završnog rada preuzeti su iz poslovne prakse dječjeg vrtića u gradu Splitu. Dokumenti preuzeti za daljnju razradu i analizu su:

- Glavna rekapitulacija plaće po datumu isplate
- Temeljnica knjiženja plaće u financijskom programu
- Isplatni listić

Priloženi su dokumenti koji su potrebni za knjiženje i obračun plaće, ali sami podaci unutar dokumenata su izmijenjeni radi uredbe o zaštiti podataka (imena radnika, podaci vrtića).

U nastavku teksta, na slici 5, prikazana je glavna rekapitulacija za mjesec srpanj.

⁶¹ Službena Internetska stranica Europske unije, obrazovne smjernice: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/croatia/educational-guidelines_hr

**GLAVNA REKAPITULACIJA ZA PODUZEĆE ZA MJESEC 072021 PLAĆA SRPANJ 2021 - datum isplate
09.08.2021**

1. PLAĆA - BRUTO IZNOS			2.033.151,71
<i>Doprinosi iz plaća</i>			
MO II STUP	5,000%	89.782,83	
MO I STUP	15,000%	269.347,94	
MO I STUP	20,000%	47.499,94	
2. UKUPNO DOPRINOSI IZ PLAĆA			406.630,71
3. BRUTO PLAĆA UMANJENA ZA DOPRINOS (1 - 2)			1.626.521,00
OSOBNI ODBICI		1.181.348,33	
OSNOVICA ZA POREZ		445.172,67	
<i>Porez i prirez</i>			
porez 20%		88.920,37	
porez 30%		171,18	
prirez		12.401,77	
4. UKUPNO POREZ I PRIREZ			101.493,32
5. PLAĆA UMANJENA ZA DOPRINOS I POREZ (1-2-4)			1.525.027,68
6. UKUPNO OBUSTAVE			39.396,67
7. UKUPNO ZA ISPLATU (5-6)			1.485.631,01
<i>Doprinosi na plaću</i>			
OBV. ZDRAVSTVENO OSIG.	16,500%	335.470,05	
8. UKUPNO DOPRINOSI NA PLAĆU			335.470,05
<i>Naknade</i>			
RODITELJSKI DOPUST-OD 6 M		0,00	
TROŠKOVI PRIJEVOZA		34.927,00	
BOLOVANJE PREKO 42 DANA		7.164,19	
BOL. FOND PREKO 6 MJESECI		13.953,31	
KOMPLIKACIJE U TRUDNOĆI		0,00	
NJEGA ČLANA OBITELJI 100%		2.078,00	
NESREĆA NA POSLU		6.193,62	
9. UKUPNO NAKNADE			64.316,12
10. UKUPNO DJELATNIKA			291
11. SVEUKUPNO (1+8+9)			2.432.937,88

Slika
5.

Odgovorna osoba poslodavca

Glavna rekapitulacija plaće po datumu isplate

Izvor: interni dokumenti dječjeg vrtića „x“

Prvenstveno, pojam rekapitulacije prema definiciji, je vezan za ponavljanje nekog sadržaja u kraćim crtama. Često se kaže da se rekapitulacijom pravi rezime nekog sadržaja.

U računovodstvenom smislu, glavna rekapitulacija predstavlja sažeto ponavljanje svih stavki u obračunu plaće. Služi kao dodatna kontrola točnosti obračuna jer, „kod redovnih isplata plaće, Rekapitulacija obračunskih lista i Rekapitulacija po datumu isplate trebaju davati jednake podatke. Ako se podaci razlikuju, to znači:

- a) da na nekom obračunskom listu nije upisan točan datum isplate
- b) ili da postoji više obračuna s različitim datumom obračuna koji imaju isti datum isplate“⁶²

Rekapitulacija se izrađuje nakon svih obračuna plaće iz razloga što je potrebna za izradu drugih dokumenata.

Podaci koje sadrži:

1. Plaća- bruto iznos
2. Ukupno doprinosi iz plaća
3. Bruto plaća umanjena za doprinos
4. Ukupno porez i prirez
5. Plaća umanjena za doprinos i porez
6. Ukupno obustave
7. Ukupno za isplatu
8. Ukupno doprinosi na plaću
9. Ukupno naknade
10. Ukupno djelatnika
11. Sveukupno

U priloženom dokumentu vidljivo je da se podaci odnose na cjelokupni vrtić, odnosno na sve djelatnike. Prikazana je rekapitulacija plaće za mjesec srpanj, 2021. godine s datumom isplate 09.08.2021. Prema slici je vidljivo kako je rekapitulacija izvršena za 291 radnika. Ukupno je izdvojeno za doprinose iz plaće, 89.782,83 kn za 2. mirovinski stup, 269.347,94 za 1. mirovinski i 47.499,94 za 1. (dobrovoljni) mirovinski stup. Ukupno su porezi i prirezi iznosili 101.493,32.

U nastavku teksta, na slici 6., prikazana je temeljnica knjiženja plaće u financijskom programu.

⁶²Pupilla.hr, definicija temeljnica (Internet): <https://www.pupilla.hr/wp-content/themes/Synesis/details.php?id=Accounting> [30.08.2021.]

Temeljnica za knjiženje br. 51					Split, 09.08.2021.
					J-21221
Opis knjiženja	Konto broj	Duguje	Potražuje	Stranica dnevnika	
Bruto plaća 07/2021	31111	2.033.151,71	1.525.027,68		
Obveza neto plaća 07/2021	23111		89.091,55		
Obveza poreza iz plaće 07/2021	23141		12.401,77		
Obveza prireza iz plaće 07/2021	23142		406.630,71		
Obveza doprinosa MO za 07/2021	23151				
Doprinosi za ZO na plaću 07/2021	31321	335.470,05			
Obveza doprinosa ZO 07/2021	23162		335.470,05		
Obracun putnih troškova 07/2021	32121	34.927,00			
Obveza putnih troškova 07/2021	23212		34.927,00		
Obracun potraživanja za bolovanje prema HZZOu	12911	29.389,12			
Obveza za bolovanje 07/2021	23122		29.389,12		
Kontrao :	Knjižio:	Šef računovodstva:	Ravnatelj:		
		2.432.937,88	2.432.937,88		

Slika 6. Temeljnica za knjiženje

Izvor: Interni dokumenti dječjeg vrtića „x“

„Temeljnica je dokument koji služi za ručni unos knjiženja u glavnu knjigu. Preciznije, služi za unos onih knjiženja koja nisu obuhvaćena automatskim knjiženjima drugih dokumenata. Njom se vrše i ispravci knjiženja.“⁶³ U temeljnicu se mogu upisati dva opisa knjiženja:

- Jedan zbirni za čitavu temeljnicu
- Drugi, pojedinačni za svaku upisanu stavku

„Temeljnica kao dokument se ne može spremi ako knjiženja nisu u ravnoteži. Knjiženje temeljnice se vrši na osnovu glavne rekapitulacije obračuna. Knjiži se svaki mjesec nakon isplate plaće.“⁶⁴

Čine je sljedeće stavke:

1. Opis knjiženja
2. Broj konta
3. Duguje
4. Potražuje

Stavka OPIS KNJIŽENJA može obuhvaćati- bruto plaću, neto plaću, obveze poreza iz plaće, obveze doprinosa, doprinosi na plaću, obračun putnih troškova, obveza za bolovanje, itd.

U nastavku teksta, na slici 7., prikazan je isplatni listić djelatnika dječjeg vrtića.

⁶³ Pupilla.hr, definicija temeljnice (Internet): <https://www.pupilla.hr/wp-content/themes/Synesis/details.php?id=Accounting> [30.08.2021.]

⁶⁴ Ibid.

VŠS							
SPLIT							
RJ: DV "CVIT MEDITERANA"							
Radno mjesto:	ODGOJITELJ						
Isplatno mjesto:	SPLIT - TEKUĆI RAČUN						
Vrijednost boda:	5144						
Broj bodova:	1,4534						
Zarade	Izn/bod/%	Od-do	Sati - min	Bruto	Doprinos	Dohodak	
1 REDOVAN RAD		01-31	24	1.019,49	203,90	815,59	
2 GODIŠNJI ODMOR	46.06	01-31	152	7.000,66	1.400,13	5.600,53	
100 MINULI RAD	20.50	01-31		1.644,13	328,83	1.315,30	
Ukupno zarade:			176 0	9.664,28	1.932,86	7.731,42	
Porez SPLIT			Olakšica	Osnovica	Stopa	Iznos	
porez 20%			5.750,00	1.981,42	20	396,28	
prirrez				396,28	15	59,44	
Ukupno porez i prirrez:						455,72	
Neto plaća:						7.275,70	
Obustave	Kreditor			Osnovica/Saldo		Iznos	
960 SINDIKALNA ČLANARINA	88 SOMK-SINDIKAT			,5 % 7.275,70		36,38	
	OBRAZOVANJA,MEDIJA I KULTURE						
960 SINDIKALNA ČLANARINA	90 SOMK- PODRUŽ.C.MEDITREANA			,5 % 7.275,70		36,38	
	SPLIT						
Ukupno obustave:						72,76	
Neto plaća poslije obustava:						7.202,94	
Naknade		Sati - min				Iznos	
18 TROŠKOVI PRUEVOZA						54,00	
Ukupno naknade:						54,00	
Ukupno za isplatu (TEKUĆI RAČUN) 3211615647				7.256,94 kn			
REKAPITULACIJA DOPRINOSA						Stopa	Iznos
DOPRINOSI IZ PLAĆE	1	MO I STUP			20,00	1.932,86	
DOPRINOSI NA PLAĆU	3	OBV. ZDRAVSTVENO OSIG.			16,50	1.594,61	
Ukupno trošak rada:						11.312,89	

Potpis ovlaštene osobe i pečat poslodavca

Slika 7. Isplatni listić djelatnika

izvor: Interni dokumenti dječjeg vrtića „x“

Pri obračunu plaće svaki poslodavac je obavezan radniku uručiti isplatni listić, odnosno obračun na kojemu je vidljivo na koji je način utvrđen iznos plaće. „U slučaju ako poslodavac ne isplati plaću ta isprava ima značenje ovršne isprave prema čl. 91. st. 2. Zakona o radu, a poslodavac je obavezan uručiti je zaposleniku do kraja mjeseca u kojem je isplata dospjela.“⁶⁵ Osnovni podaci koje sadržava priloženi isplatni listić: ime, prezime, adresa, JMBG/ OIB, broj sati odrađenih u mjesecu za koji se isplaćuje plaća, radno mjesto, isplatno mjesto i razina stručne spreme. Ostali podaci koje sadržava su:

- Iznos bruto plaće
- Iznos doprinosa
- Dohodak
- Osobni odbitak
- Broj sati redovnog rada, broj sati godišnjeg odmora i broj sati minulog rada
- Porezna osnovica, porez na dohodak i prirez
- Neto plaća
- Prirez
- Obustave iz plaće- u ovom slučaju je sindikalna članarina, može biti kredit i slično.
- Troškovi prijevoza (doprinos na plaću)
- Neto plaća za isplatu na tekući račun djelatnika
- Rekapitulacija doprinosa
- Ukupan trošak rada

⁶⁵ Narodne novine (2017): Zakon o radu, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 127/17

4. ZAKLJUČAK

Plaća predstavlja obvezu poslodavca prema zaposleniku. Spada pod kratkoročne obveze, te se knjiži na temelju mjesečnog obračuna plaće. Promatramo je s dva aspekta, prvo kao izvor sredstva za život zaposlenika i nagradu za njegov rad, s druge kao obvezu i trošak poslodavca. Protu stavka obveze za plaću su troškovi plaća. Poslodavac se zakonom obvezuje da će svakog mjeseca redovno isplaćivati ugovorenu plaću. Osim toga, njegova obaveza je da na ugovoreni iznos bruto plaće obračuna i doprinose na plaću, te ih isplati.

Plaća se sastoji od osnovne plaće i dodataka na plaću. Osnovna plaća se utvrđuje prema složenosti posla i uvjetima radnog mjesta. Dodatke čine dodaci za radni staž, prekovremeni rad, noćni rad, itd. BRUTO PLAĆA je iznos koji poslodavac isplaćuje radniku, a NETO PLAĆA je iznos koji „sjeda“ radniku na račun.

„Minimalna plaća je najniži mjesečni iznos bruto plaće za puno radno vrijeme, određena je Zakonom o radu.“⁶⁶ Plaća može biti određena: „zakonima, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu, ugovorom o radu te sporazum radničkog vijeća i poslodavca.“⁶⁷

Temeljni dokumenti koji su potrebni pri isplati plaće su: JOPPD obrazac, platna lista i nalozi za plaćanje.

Regulatorni okvir u Hrvatskoj definiran je ZOR-om, HSFI, MSFI, MRS i računovodstvenim politikama. Knjiženje i obračun plaća i dječjim vrtićima u RH definirani su Kolektivnim ugovorom za radnike u predškolskim ustanovama Grada Splita. U praktičnom primjeru objašnjeni su temeljnica knjiženja i glavna rekapitulacija, isplatni listić.

⁶⁶ *Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje*. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2021. Pristupljeno 27. 8. 2021. <<http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=48550>>.

⁶⁷ Ibid.

LITERATURA

1. Aljinović Barać, Ž. Vježbe 1, Računovodstvo, Ekonomski fakultet Split, Split, akad.god.2006/2007
2. Definicija i značenje riječi knjiženje, rječnik. com (Internet): <https://www.xn--rjenik-k2a.com/Knji%C5%BEenje> [29.08.2021]
3. Definicija riječi obračun, jezikoslovac.com (Internet): <https://www.xn--rjenik-k2a.com/Knji%C5%BEenje> [29.08.2021]
4. Dokumenti pri isplati plaće (Internet): https://www.porezna-uprava.hr/obrazac_joppd/Stranice/default.aspx [29.08.2021.]
5. D. Gulin, et al., Računovodstvo, Zagreb, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, 2003, str.11
6. Lukač D., (2020): Financije, pravo i porezi, Plaća i dodaci na plaću br. 7/20
7. Dražić Lutitsky, I. (2015): Računovodstvo poreza, Ekonomski fakultet u Zagrebu, Zagreb., str. 142 – 143
8. EFOS (2018): Kompenzacijski menadžment, [Internet], raspoloživo na: www.efos.unios.hr/.../wp.../sites/.../8.-_Plaće-i-rad-zakonski-propisi-i-regulativa.pptx [03.09.2021.]
9. Friganović, M. (2002): Obračun i nove evidencije plaća, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb
10. Grupa autora (2015): Obračun plaća, nadoknada, drugog dohotka uz prikaz u JOPPD – u, RRIF – plus, Zagreb.
11. Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2021. Pristupljeno 27. 8. 2021. <<http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=48550>>.
12. Internetska stranica Pravna klinika (Internet): <https://radnickaprava.org/tekstovi/pravna-klinika/pravna-klinika-neisplata-place-u-hrvatskoj-je-kazneno-djelo> [29.09.2021.]
13. Ministarstvo financija, porezna uprava (Internet): https://www.porezna-uprava.hr/baza_znanja/Stranice/Placa.aspx [29.09.2021.]
14. Minimalna bruto plaća (Internet), raspoloživo na: <https://isplate.info/> [29.08.2021]
15. Narodne novine (2020.): Kolektivni ugovor za radnike u predškolskim ustanovama grada Splita, Narodne novine d.d., Zagreb broj 10/97
16. Narodne novine (2020.): Zakon o radu, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 127/17

17. Narodne novine (2020.): Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju (Internet): <http://www.propisi.hr/print.php?id=5632> [30.08.2021.]
18. Narodne novine (2020.): Pravilnik o doprinosima, Narodne novine d.d. Zagreb br. 02/09
19. Narodne novine (2020): Zakon o porezu na dohodak, Narodne novine d.d. Zagreb br. 115/16
20. Narodne novine (2020): Pravilnik o porezu na dohodak, Narodne novine br. 01/17
21. Narodne novine (2020.): Zakon o lokalnim porezima, Narodne novine d.d. Zagreb br. 115/16., čl. 21
22. Narodne novine (2017): Zakon o radu, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 127/17
23. Obračun doprinosa kod plaća, [Internet], raspoloživo na: <https://isplate.info teme.aspx?idte=10>, [04.09.2021]
24. Perčević H. (2005.). Utjecaj računovodstvenih metoda alokacije troškova proizvodnje na ocjenu profitabilnosti proizvoda (magistarski rad), Zagreb: Ekonomski fakultet Zagreb
25. Tkalac Verčić, A., Sinčić Ćorić, D., Pološki Vokić, N. (2010) Priručnik za metodologiju istraživačkog rada, M.E.P., Zagreb
26. Pupilla.hr, definicija temeljnica (Internet): <https://www.pupilla.hr/wp-content/themes/Synesis/details.php?id=Accounting> [30.08.2021.],
27. Rožman, K., (2019): Blagdani i neradni dani u Republici Hrvatskoj: naknada plaće, (ne)mogućnosti i obveze rada na blagdan, plaćanje rada, Radno Pravo
28. Službena Internetska stranica Europske unije, obrazovne smjernice: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/croatia/educational-guidelines_hr [05.09.2021]
29. Turković-Jarža, L., Plaće i doprinosi u 2017. godini, RRiF br. 1, 2017

SAŽETAK

Novčane kompenzacije kao što je plaća, legislativno su određene mnogim zakonima i pravilnicima. Stoga, problem istraživanja predstavljaju regulatorne specifičnosti koje se trebaju primjenjivati na obračunu plaće. U radu su nabrojane i objašnjene najbitnije stavke obračuna i knjiženja plaće. Kroz primjer dječjeg vrtića prikazane su specifičnosti obračuna plaće, te je definiran zakonski okvir kojeg obuhvaća Kolektivni ugovor grada Splita (kojeg primjenjuje dječji vrtić).

Ključne riječi: plaća, obračun, knjiženje, dječji vrtić

SUMMARY

Monetary compensation, such as salary, is legislated by many laws and regulations. Therefore, research problems represent regulatory specifics that need to be applied to payroll. The paper lists and explains the most important items of salary calculation and posting. Through the example of a kindergarten, the specifics of salary calculation are presented, and the legal framework that defines the Collective Agreement of the City of Split (which is applied by the kindergarten) is defined.

Keywords: salary, calculation, posting, kindergarten